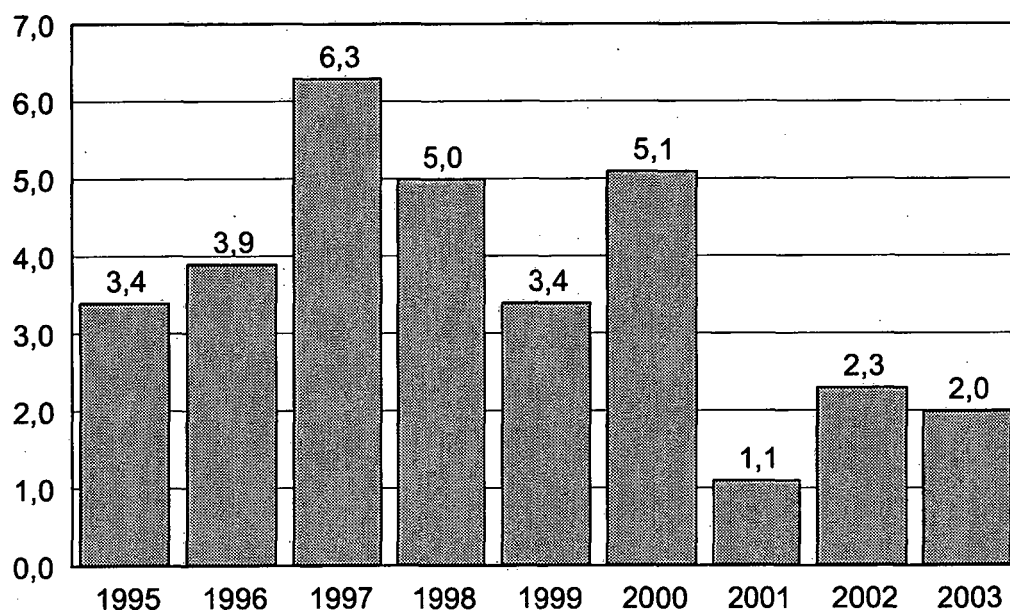

Kansantalouden tilinpito

Nationalräkenskaper
National Accounts

2003

Bruttokansantuotteen volyymin muutokset, prosenttia

Bruttokansantuote kasvoi kaksi prosenttia viime vuonna

Bruttokansantuotteen määrä kasvoi viime vuonna 2,0 prosenttia Tilastokeskuksen tarkistettujen ennakkotietojen mukaan. Helmikuussa julkaistujen ensimmäisten ennakkotietojen mukaan kasvu oli 1,9 prosenttia. Viime vuosi oli kolmas perättäinen vuosi, kun kasvu jäi pienemmäksi kuin laman jälkeisinä nopean kasvun vuosina. Bruttokansantuote oli viime vuonna 143 miljardia euroa.

Eniten kasvua palvelutoimialoilla

Alkutuotannon määrä kasvoi viime vuonna 0,6 prosenttia edellisestä vuodesta. Maatalouden tuotanto väheni 0,9 prosenttia, koska kasviviljelyn sato jäi edellistä vuotta pienemmäksi. Metsien hakkuut lisääntyivät 1,7 prosenttia.

Jalostuselinkeinojen tuotanto kasvoi viime vuonna prosentin edellisestä vuodesta. Teollisuuden arvonlisäyksen volyyymi kasvoi vain 0,9 prosenttia. Tuotanto kasvoi erityisesti energia- ja vesihuollossa, runsaat 10 prosenttia. Puu- ja paperiteollisuuden tuotanto kasvoi kaksi prosenttia. Metalliteollisuuden tuotanto aleni 0,2 prosenttia. Tähän vaikutti se, että elektroniikkateollisuuden kasvu oli vain 0,7 prosenttia ja kulkuneuvojen valmistus väheni 9 prosenttia.

Talonrakentamisen arvonlisäyksen volyyymi kasvoi 1,6 prosenttia. Asuinrakentaminen lisääntyi selvästi, sen sijaan muu talonrakentaminen supistui. Maa- ja vesirakentaminen oli edellisen vuoden laajuista.

Yksityisten palveluiden tuotanto lisääntyi viime vuonna 3,2 prosenttia ja julkisten palveluiden 0,6 prosenttia. Kaupan kasvu oli yli viisi prosenttia. Tukku- ja vähittäiskauppa kasvoivat 3,7 prosenttia, mutta autokauppa lähes 15 prosenttia. Majoitus- ja ravitsemistointiminta lisääntyi prosentin.

Liikenteen kasvu jäi viime vuonna 1,8 prosenttiin. Rahoitus- ja vakuutus toiminta lisääntyi 12 prosenttia. Luottokanta ja talletuskanta kasvoivat tuntuvasti. Liike-elämän palvelut kasvoivat 2,3 prosenttia. Koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut lisääntyivät prosentin.

Bruttoarvonlisäys perushintaan kasvoi 1,5 prosenttia ja markkinahintaan 2,0 prosenttia. Ero selittyy sillä, että tuoteveroja maksettiin noin viisi prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna lisääntyneen yksityisen kulutuksen myötä.

Kotitalouksien kulutus tuki kasvua

Kysynnän kasvu oli viime vuonna pitkälti yksityisen kulutuksen varassa. Yksityiset kulutusmenot lisääntyivät viime vuonna 4,3 prosenttia. Erityisesti henkilöautoja hankittiin viime vuonna runsaasti, sekä uusia että käytettyjä, mutta myös kodinkoneita ja elektroniikkaa ostettiin paljon enemmän kuin edellisellä vuonna. Yhteensä kestokulutustavaroiden ostot kasvoivat peräti 19 prosenttia. Myös puolikestävien tavaroiden kuten vaatteiden kulutus lisääntyi 5 prosenttia.

Julkisten kulutusmenojen määrä lisääntyi 1,6 prosenttia ja julkiset investoinnit 2,7 prosenttia. Sen sijaan yksityiset investoinnit vähenivät kolme prosenttia. Kansantalouden investointiaste aleni 18,2 prosenttiin. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestointien yhteismäärä pieneni 10 prosenttia. Asuinrakennusinvestoinnit lisääntyivät 9 prosenttia, mutta muut talonrakennusinvestoinnit vähenivät saman verran. Erityisesti tehdasteollisuuden investoinnit vähenivät selvästi.

Viennin volyyymi kasvoi 1,1 prosenttia ja tuonnin volyyymi 2,6 prosenttia. Tavarakauppa lisääntyi enemmänkin, mutta palveluiden vienti ja tuonti vähenivät. Tavaroiden ja palveluiden tase oli edelleen selvästi ylijäämäinen, mutta ylijäämä heikkeni edellisestä vuodesta 2,5 miljardia euroa.

Työllisyys ei parantunut

Työllisten lukumäärä pysyi kansantalouden tilinpidon mukaan viime vuonna edellisen vuoden tasolla, mutta tehdyt työtunnit vähenivät puoli prosenttia. Työpaikat vähenivät eniten teollisuudessa ja maataloudessa. Kasvua taas oli eniten liike-elämän palveluissa ja kaupassa.

Yksityisen sektorin työn tuottavuus kasvoi viime vuonna 3,1 prosenttia ja koko kansantalouden työn tuottavuus 2,5 prosenttia.

Tilastokeskuksen työvoimatilaston mukaan työttömyysaste oli 9,0 prosenttia, kun se edellisellä vuonna oli 9,1 prosenttia. Työttömiä oli viime vuonna keskimäärin 235.000 henkeä. Työllisyysaste oli 67,3 prosenttia, edellisellä vuonna se oli 67,7 prosenttia.

Hintataso säilyi vakaana

Koko kansantalouden hintatason arvioidaan alentuneen viime vuonna 0,1 prosenttia mitattuna bruttokansantuotteen hintaindeksillä. Bruttokansantuotteen hintaindeksiä alensi erityisesti tehdasteollisuuden tuotteiden hintojen lasku.

Kuluttajahintaindeksi nousi vuositasolla 0,9 prosenttia, mutta kotitalouksien kulutusmenojen hintaindeksi kansantalouden tilinpidossa vain 0,4 prosenttia. Ero selittyy sillä, että vakuutuspalvelujen hintakehitystä mitataan kansantalouden tilinpidossa eri tavalla kuin kuluttajahintaindeksissä. Toiseen suuntaan vaikutti se, että asumispalveluiden hintaa mitataan kansantalouden tilinpidossa vuokrien muutoksella, kun kuluttajahintaindeksissä huomioon otetaan myös omistusasumisen hinta.

Vaihtosuhte heikkeni 3,8 prosenttia, koska vientihinnat laskivat kolme prosenttia, mutta tuontihinnat nousivat vajaan prosentin. Kansantalouden tilinpidon tuonti- ja vientihinnat poikkeavat Tilastokeskuksen tuonti- ja vientihintaindekseistä muun muassa laskennassa käytettävän vuosittaisen toimialapainorakenteen vuoksi.

Kansantulo ei kasvanut reaalisesti

Nettokansantulo kasvoi viime vuonna nimellisesti 1,7 prosenttia ja oli henkeä kohti 22 800 euroa. Suomen bruttokansantulo oli viime vuonna 142 miljardia euroa. Bruttokansantulo kasvoi reaalisesti vain 0,3 prosenttia, koska vaihtosuhte heikkeni.

Kotitalouksien palkkatulot kasvoivat 3,8 prosenttia ja työnantajain sosiaalivakuutusmaksut runsaan prosentin. Yhteensä palkansaajakorvaukset kasvoivat 3,3 prosenttia ja niiden osuus kansantulosta kohosi 59,8 prosenttiin. Edellisenä vuonna osuus oli 58,8 prosenttia. Omaisuus- ja yrittäjätulot pienenevät neljä prosenttia ja niiden osuus kansantulosta oli 24,9 prosenttia. Edellisenä vuonna osuus oli 26,4 prosenttia.

Yritysten investoinnit vähenivät

Yritysten toimintaylijäämä eli liikevoitto aleni kaksi prosenttia edellisestä vuodesta. Sen sijaan yritysten yrittäjätulo kasvoi vajaan prosentin vuodesta 2002, mutta jäi hieman alhaisemmaksi kuin vuosina 2000 ja 2001. Yrittäjätulo ottaa huomioon myös omaisuustulot ja maksetut korot ja se vastaa karkeasti voittoa ennen verojen ja osinkojen maksua.

Välittömiä veroja yritykset maksoivat viime vuonna 17 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Osinkoja yritykset maksoivat kuusi prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Yritysten kiinteät investoinnit vähenivät viime vuonna 10 prosenttia. Yritysten nettoluotonanto oli runsaat 7 miljardia euroa eli enemmän kuin koskaan aiemmin.

Rahoituslaitosten rahoitusasema alijäämäinen

Rahoituslaitosten saama korkokate (välilliset rahoituspalvelut) säilyi edellisen vuoden tasolla. Luotto- ja talletuskanta kasvoivat, mutta korkotaso aleni edelleen. Rahoituslaitosten rahoitusasema oli ensimmäistä kertaa alijäämäinen. Syynä tähän olivat osingot sekä Suomeen tehtyjen ulkomaisten suorien sijoitusten kotiuttamattomat voitot, jotka katsotaan ulkomaisten omistajien tuloiksi ja vähennetään sektorin tuloista.

Myös vakuutuslaitosten rahoitusasema oli alijäämäinen. Tähän vaikutti muun muassa henkivakuutuksen maksutulojen väheneminen ja vahinkovakuutusyhtiöiden vahinkosuhteen heikkeneminen.

Julkisyhteisöjen ylijäämä kolme miljardia euroa

Valtionhallinnon rahoitusasema oli viime vuonna edelleen niukasti ylijäämäinen. Ylijäämä oli 250 miljoonaa euroa. Ylijäämä pieneni, koska menot, erityisesti tulonsiirrot, kasvoivat enemmän kuin tulot. Valtionhallintoon luetaan myös valtion rahastot, jotka olivat selvästi ylijäämäisiä.

Valtion verotuotot välillisistä veroista kasvoivat vajaat viisi prosenttia, mutta verotuotot välittömistä veroista vähenivät 7 prosenttia. Sekä tuloveron että yhteisöveron tuotot alenivat. Maksetut tulonsiir-

rot kunnille ja kuntayhtymille (ml. arvonlisäveron palautus) kasvoivat 9 prosenttia, sosiaaliturvarahastoille 6 prosenttia ja ulkomaille 14 prosenttia.

Kulutusmenot kasvoivat nimellisesti vajaat viisi prosenttia ja reaalisesti vajaat kaksi prosenttia. Valtion kiinteistöjen yhtiöittäminen hidasti kulutusmenojen kasvua, koska se vähensi kiinteän pääoman kulumista. Investoinnit vähenivät kolme prosenttia. Tieinvestoinnit vähenivät, mutta ratainvestoinnit kasvoivat.

Kuntien ja kuntayhtymien rahoitusasema heikkeni hieman ja oli 0,7 miljardia euroa alijäämäinen. Kuntien verotulot alenivat vajaat kaksi prosenttia. Kunnallisveron tuottoa alensi ansiotulovähennyksen korotus ja yhteisöveron tuottoa yleisen kehityksen lisäksi kuntien jako-osuuden alentaminen. Kulutusmenot kasvoivat nimellisesti viisi prosenttia ja reaalisesti vajaat kaksi prosenttia. Investointien arvioidaan kasvaneen kaksi prosenttia.

Sekä työeläkelaitosten että muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema heikkeni edellisestä vuodesta. Maksetut etuudet kasvoivat neljä ja puoli prosenttia, mutta työeläkelaitosten saama maksutulo kasvoi vain kaksi ja puoli prosenttia ja muiden sosiaaliturvarahastojen maksutulo aleni. Työeläkelaitosten rahoitusylijäämä oli 3,8 miljardia euroa ja muiden sosiaaliturvarahastojen alijäämä 0,3 miljardia euroa.

Yhteensä julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli kolme miljardia euroa ylijäämäinen eli 2,1 prosenttia bruttokansantuotteesta, kun ylijäämä edellisenä vuonna oli 4,3 prosenttia. EMU -ylijäämä poikkeaa vuodesta 2003 alkaen hieman kansantalouden tilinpidon mukaisesta julkisyhteisöjen nettoluotonannosta ja se oli 2,3 prosenttia.

Julkiset menot kasvoivat

Julkisten menojen suhde bruttokansantuotteeseen (pois lukien sisäiset siirrot) kohosi 51,1 prosenttiin. Edellisenä vuonna osuus oli 50,1 prosenttia.

Veroaste eli verojen ja pakollisten sosiaaliturvamaksujen suhde bruttokansantuotteeseen aleni viime vuonna selvästi, 44,9 prosenttiin. Edellisenä vuonna veroaste oli 45,9 prosenttia. Tämä OECD:n mukainen veroaste on nyt laskettu ensi kertaa suoriteperusteisena ja koko aikasarja on hieman muuttunut.

Kotitalouksien reaalitulot kasvoivat viisi prosenttia

Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo kasvoi viime vuonna nimellisesti 5,5 prosenttia ja reaalisesti 5,0 prosenttia. Tuloihin ei kansantalouden tilinpidossa lueta luovutusvoittoja eikä työsuhteoptioita, mutta niistä maksetut verot sisältyvät veroihin. Optiotuloja arvioidaan kertyneen viime vuonna selvästi vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Bruttotuloja lisäsi eniten palkkasumman kasvu 3,8 prosenttia, mikä oli seurausta ansiotason kohoamisesta. Myös kotitalouksien saamat sosiaalietuudet kasvoivat 4,5 prosenttia. Tulojen kasvusta huolimatta maksetut välittömät verot alenivat 0,7 prosenttia, joten verotus keveni. Kotitalouksien yrittäjätulo kasvoi kuusi prosenttia. Huomattava osa kasvusta oli laskennallista asuntotuloa omis-

tusasunnoista. Se kasvoi yli 12 prosenttia asuntolainojen korkojen alennuttua edelleen. Maatalouden yrittäjätulo aleni viisi prosenttia.

Kotitalouksien kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 4,9 prosenttia eli hieman vähemmän kuin käytettävissä oleva tulo. Säästämisaste eli säästön suhde käytettävissä olevaan tuloon muuttui positiiviseksi ja oli 0,4 prosenttia, kun se edellisenä vuonna oli -0,2 prosenttia. Kotitalouksien kiinteät investoinnit kasvoivat yli 13 prosenttia omakotirakentamisen lisääntyttyä. Kotitalouksien rahoitusasema oli suunnilleen sama kuin edellisenä vuonna eli 1,8 miljardia euroa alijäämäinen.

Kotitalouksien velkaantumisaste kasvoi peräti viisi prosenttiyksikköä ja oli 74,6 prosenttia. Velkaantumisaste on luottokannan suhde vuoden käytettävissä olevaan tuloon.

Menetelmistä

Tavaraviennin deflatoinnissa poikettiin toimialalla 322 (televisio- ja radiolähettimien sekä lankapuhelin- ja -lennätinlaitteiden valmistus) vientihintaindeksin muutoksesta ylöspäin, koska vientihintaindeksin kattavuus ei ole kovin hyvä. Muiden toimialojen tavaraviennin deflatoinnissa käytettiin Tilastokeskuksen vientihintaindeksiä.

Seuraava tarkistus tammikuussa 2005

Vuosien 2002 ja 2003 tietoja tarkistetaan seuraavan kerran tammikuun lopussa 2005. Tällöin vuoden 2002 tiedot tulevat lopullisiksi. Tällä laskentakierroksella niitä ei tarkistettu vaan vuoden 2002 luvut on tarkistettu edellisen kerran tammikuussa 2004.

Bruttonationalprodukten ökade i fjol med 2 procent

Enligt Statistikcentralens reviderade förhandsuppgifter ökade bruttonationalproduktens volym i fjol med 2,0 procent. Enligt de första preliminära uppgifterna som publicerades i februari var ökningen 1,9 procent. Fjollåret var det tredje året i rad då tillväxten var mindre än under de år med snabb tillväxt som följde på depressionsåren. Bruttonationalprodukten uppgick i fjol till 143 miljarder euro.

Tillväxten var kraftigast inom tjänstenäringarna

Inom primärproduktionen ökade produktionsvolymen med 0,6 procent från året innan. Jordbruksproduktionens volym minskade med 0,9 procent på grund av att växtodlingen gav en mindre skörd än året innan. Skogsavverkningarna ökade med 1,7 procent.

Inom förädlingsnäringarna ökade produktionen jämfört med året innan med en procent. Industrins förädlingsvärdesvolym ökade med endast 0,9 procent. Produktionen ökade särskilt inom energi- och vattenförsörjning, som uppvisade en ökning på över 10 procent. Inom trä- och pappersindustrin ökade produktionen med 2 procent. Metallindustrins produktion minskade med 0,2 procent. En bidragande faktor var att elektronikindustrins tillväxt stannade på 0,7 procent och att tillverkningen av fordon minskade med 9 procent.

Inom husbyggnadsbranschen ökade förädlingsvärdet med endast 1,6 procent. Bostadsbyggandet ökade klart, medan husbyggnandet avtog. Anläggningsbyggandet låg på samma nivå som året innan.

Produktionen av privata tjänster ökade i fjol med 3,2 procent, och den offentliga tjänsteproduktionen ökade med 0,6 procent. Handeln ökade med över 5 procent. Parti- och detaljhandeln ökade med 3,7 procent, och bilhandeln med närmare 15 procent. Inom hotell- och restaurangverksamheten var tillväxten 1 procent.

Samfärdseln ökade i fjol med bara 1,8 procent. Finansierings- och försäkringsverksamheten ökade med 12 procent. Kreditstocken och depositionerna ökade avsevärt. Företagstjänsterna ökade med 2,3 procent. Utbildnings-, hälso- och socialvårdstjänsterna ökade med 1 procent.

Bruttoförädlingsvärdet ökade med 1,5 procent till baspriser och med 2,0 procent till marknadspriser. Skillnaden förklaras av att beloppet av betalda skatter på produkter ökade med cirka 5 procent på grund av den ökade privata konsumtionen.

Hushållens konsumtionsökning stödde tillväxten

Efterfrågeökningen var i fjol i hög grad beroende av den privata konsumtionen. De privata konsumtionsutgifterna ökade i fjol med 4,3 procent. Speciellt ökade anskaffningen av personbilar, både nya och begagnade, men även hushållsapparater och elektronik köptes betydligt mer än året innan. Sammanlagt ökade inköpet av varaktiga

konsumtionsvaror med hela 19 procent. Även konsumtionen av halv-varaktiga varor såsom kläder ökade med 5 procent.

Den offentliga konsumtionens volym ökade med 1,6 procent och de offentliga investeringarna med 2,7 procent. De privata investeringarna minskade däremot med 3 procent. Investeringsgraden inom samhällsekonomin minskade till 18,2 procent. De totala investeringarna i maskiner, anläggningar och transportmedel minskade med 10 procent. Investeringarna i bostadsbyggnader ökade med 9 procent, men övriga husbyggnadsinvesteringar minskade i samma mån. Investeringarna inom speciellt tillverkningsindustrin minskade klart.

Exportvolymen ökade med 1,1 procent och importvolymen med 2,6 procent. Varuhandeln ökade ännu mer, men exporten och importen av tjänster minskade. Varu- och tjänstebalansen visade fortfarande ett klart överskott, men överskottet försvagades med 2,5 miljarder euro jämfört med året innan.

Ingen förbättring av sysselsättningsläget

Enligt nationalräkenskaperna förblev antalet sysselsatta i fjol på samma nivå som året innan, men antalet arbetade timmar minskade med ½ procent. Arbetsplatsbortfallet var störst inom industrin och jordbruket. Ökningen var störst inom företags tjänster och handel.

Arbetsproduktiviteten ökade ifjol med 3,1 procent inom den privata sektorn, och med 2,5 procent inom totalekonomin.

Enligt Statistikcentralens arbetskraftsstatistik var det relativa arbetslöshetsstalet 9,0 procent ifjol, mot 9,1 procent året innan. Antalet arbetslösa var i fjol i genomsnitt 235 000. Sysselsättningsgraden var 67,3 procent, mot 67,7 procent året innan.

Fortsatt stabil prisnivå

Prisnivån inom totalekonomin beräknas i fjol ha sjunkit med 0,1 procent, mätt med bruttonationalproduktens prisindex. Bruttonationalproduktens prisindex minskade speciellt på grund av sjunkande priser inom tillverkningsindustrin.

Konsumentprisindex ökade på årsnivå med 0,9 procent, medan nationalräkenskapernas prisindex för hushållskonsumtionsutgifter ökade med bara 0,4 procent. Skillnaden beror på att försäkringstjänsternas prisutveckling mäts på ett annat sätt i nationalräkenskaperna än i konsumentprisindexet. En faktor med motsatt verkan är att boendetjänsternas pris i nationalräkenskaperna mäts med hjälp av ändringar i hyror, medan konsumentprisindexet även beaktar priset på boende i ägarbostad.

Bytesförhållandet för utrikeshandeln (terms of trade) försämrades med 3,8 procent då exportpriserna sjönk med 3 procent medan importpriserna ökade med nästan 1 procent. Import- och exportpriserna enligt nationalräkenskaperna avviker från Statistikcentralens

import- och exportprisindex. Detta beror bland annat på att man i nationalräkenskaperna använder sig av branschvikter för det aktuella året.

Ingen reell ökning av nationalinkomsten

Nettonationalinkomsten ökade i fjol med 1,7 procent i nominella termer. Nettonationalinkomsten per capita uppgick till 22 800 euro. Bruttonationalinkomsten uppgick i fjol till 142 miljarder euro. Bruttonationalinkomsten ökade i reella termer med bara 0,3 procent på grund av det försämrade bytesförhållandet för utrikeshandeln.

Hushållens löneinkomster ökade med 3,8 procent och arbetsgivarnas kollektiva avgifter med över 1 procent. Löner och kollektiva avgifter ökade med sammanlagt 3,3 procent, och deras andel av nationalinkomsten steg till 59,8 procent. Föregående år var andelen 58,8 procent. Kapital- och företagarinkomsterna minskade med 4 procent och deras andel av nationalinkomsten sjönk till 24,9 procent. Föregående år var andelen 26,4 procent.

Företagen investerade mindre

Företagens driftöverskott (rörelsevinst) minskade med 2 procentenheter från året innan. Företagens företagarinkomster ökade däremot med nästan 1 procent från 2002, men var något mindre än åren 2000 och 2001. I företagarinkomsten beaktas även förmögensinkomster och betalda räntor. Företagarinkomsten motsvarar grovt taget vinsten före skatter och dividender.

Företagen betalade ifjol 17 procent mindre i indirekta skatter, och 6 procent mer i dividender än året innan.

Företagens fasta investeringar minskade i fjol med 10 procent. Företagens nettokreditgivning uppgick till mer än 7 miljarder euro, vilket var mer än någonsin tidigare.

De finansiella institutens finansiella ställning visade ett underskott

De finansiella institutens räntebidrag (indirekt mätta finansiella tjänster) låg på samma nivå som året innan. Kreditstocken och depositionerna ökade, men räntenivån fortsatte att sjunka. De finansiella institutens finansiella ställning visade för första gången ett underskott. Underskottet föranleddes av dividendutdelningar samt sådana icke-hemtaga vinster på utländska företags direktinvesteringar i Finland som betraktas som utländska ägares inkomst och avdras från sektorns inkomst.

Även försäkringsanstaltarnas finansiella ställning visade ett underskott. Bidragande orsaker var bland annat minskade premieintäkter inom livförsäkringsverksamheten samt för skadeförsäkringsbolagens del en försämring av relationen mellan skadebehandlingskostnader och premieintäkter.

Offentliga sektorns finansiella överskott 3 miljarder euro

Statens finansiella ställning visade även i fjol ett litet överskott. Överskottet uppgick denna gång till 250 miljoner euro. Överskottet minskade eftersom utgifterna, framför allt transfereringarna, ökade mer än inkomsterna. Till staten räknas även statliga fonder, som visade ett klart överskott.

Statens intäkter av indirekta skatter ökade med nästan 5 procent, medan intäkterna av direkta skatter minskade med 7 procent. Både inkomstskatten och samfundsskatten gav mindre utdelning. Transfereringarna till kommuner och samkommuner (inklusive återbäring av mervärdesskatt) ökade med 9 procent, transfereringarna till socialskyddsfonder med 6 procent och transfereringarna till utlandet med 14 procent.

Konsumtionsutgifterna ökade nominellt med nästan 5 procent och reellt med nästan 2 procent. Ökningen av konsumtionsutgifterna bromsades av bolagiseringen av statens fastigheter, eftersom detta minskade förlitningen av fast kapital. Investeringarna minskade med 3 procent. Vaginversteringarna minskade, men investeringarna i jämvägar ökade.

Kommunernas och samkommunernas finansiella ställning försämrades en aning och visade ett underskott på 0,7 miljarder. Kommunernas skatteintäkter minskade med närmare 2 procent. Minskningen av kommunalskatteinkomsterna berodde på höjningen av förvärvsinkomstavrdraget och på utvecklingen av samfundsskatten - både generell och genom sänkningen av kommunernas andel av samfundsskatten. Konsumtionsutgifterna ökade nominellt med 5 procent och reellt med nästan 2 procent. Investeringarna ökade uppskattningsvis med 2 procent.

Både arbetspensionsanstaltarnas och övriga socialskyddsfonders finansiella ställning försämrades jämfört med året innan. Beloppen av utbetalda förmåner ökade med 4,5 procent, men arbetspensionsanstaltarnas premieintäkter ökade med bara 2,5 procent och övriga socialskyddsfonders premieintäkter minskade. Arbetspensionsanstaltarnas finansiella överskott var 3,8 miljarder euro och övriga socialskyddsfonders underskott 0,3 miljarder euro.

Offentliga sektorns finansiella ställning (nettokreditgivning) uppvisade ett överskott på 3 miljarder euro, vilket motsvarar 2,1 procent av BNP, mot 4,3 procent av BNP året innan. EMU-överskottet, som sedan början av 2003 skiljer sig något från nettokreditgivningen enligt nationalräkenskaperna, uppgick till 2,3 procent.

Ökade offentliga utgifter

De offentliga utgifternas andel av bruttonationalprodukten (exklusive interna överföringar) steg till 51,1 procent. Föregående år var andelen 50,1 procent.

Skattegraden (skatter och obligatoriska socialskyddsavgifter i proportion till BNP) sjönk i fjol till 44,9 procent. Året innan var skattegraden 45,9 procent. Skattegraden, som grundar sig på OECD:s kriterier, har för första gången beräknats på prestationsbasis, vilket innebär smärre ändringar av hela tidsserien.

Hushållens realinkomster ökade med 5 procent

Hushållens disponibla inkomst ökade i följd nominellt med 5,5 procent och reellt med 5,0 procent. I nationalräkenskaperna finns inte överlåtelsevinster eller anställningsoptioner upptagna på inkomstsidan, medan däremot de skatter som betalats på sådana vinster och optioner tas upp bland betalda skatter. Beloppet av optionsinkomster beräknades ha varit betydligt mindre i följd än året innan.

Till bruttoinkomstökningen bidrog framför allt höjningen av lönesumman med 3,8 procent, vilket berodde på att inkomstnivån hade stigit. Hushållens sociala förmåner ökade med 4,5 procent. Beloppet av betalda direkta skatter minskade med 0,7 procent trots att inkomsterna ökade, vilket innebär att beskattningen blev lindrigare. Hushållens företagarinkomster ökade med 6 procent. En betydande del av ökningen utgjordes av kalkylerad bostadsinkomst av ägarbostäder. Den kalkylerade bostadsinkomsten steg med över 12 procent som en följd av att bostadslåneräntorna fortsatte att sjunka. Jordbrukssektorns företagarinkomster minskade med 5 procent.

Hushållens konsumtionsutgifter ökade nominellt med 4,9 procent, eller något mindre än den disponibla inkomsten. Spargraden (sparande i relation till disponibel inkomst) fick positivt förtecken och steg till 0,4 procent från -0,2 procent året innan. Hushållens fasta investeringar ökade med över 13 procent som en följd av det ökade

egnahemsbyggandet. Hushållens finansiella ställning var i det närmaste oförändrad, det vill säga 1,8 miljarder euro på minus.

Hushållens skuldsättningsgrad steg med 5 procentenheter till 74,6 procent. Skuldsättningsgraden definieras som relationen mellan kreditbeståndet och årets disponibla inkomst.

Metoder

Vid deflateringen av varuexporten har man i fråga om exportprisindex för näringsgren 322 (tillverkning av radio- och TV-sändare samt apparater för trådtelefoni och -telegrafi) avvikit uppåt, eftersom exportprisindexet inte är speciellt heltäckande. Vid deflateringen av andra näringsgrenars varuexport användes Statistikcentralens exportprisindex.

Följande revidering i januari 2005

Uppgifterna för år 2002 och 2003 justeras nästa gång i slutet av januari 2005. Härvid blir uppgifterna för år 2002 slutgiltiga. Dessa uppgifter har inte justerats i samband med denna räkenskapsrund, utan uppgifterna för år 2002 justerades senaste gång i januari 2004.

Gross domestic product grew by two per cent last year

According to Statistics Finland's revised preliminary data, the volume of Finland's GDP grew by 2.0 per cent last year. The initial preliminary data published in February put the rate of growth at 1.9 per cent. Last year was the third successive one in which the growth failed to reach the rapid rate of the post-recessionary years. Last year's GDP was EUR 143 billion.

Largest growth in service industries

The volume of primary production grew by 0.6 per cent from the previous year. Agricultural output declined by 0.9 per cent because the grain crop fell short of the one in the year before. Forest fellings increased by 1.7 per cent.

In the processing industries, output went up by one per cent from the previous year. The volume of value added in manufacturing only grew by 0.9 per cent. Output increased especially in energy and water supply, good 10 per cent. In the wood and paper industry, output went up by two per cent. Output in the metal industry fell by 0.2 per cent, as the growth in the electronics industry only reached 0.7 per cent and the manufacture of transport equipment declined by 9 per cent.

The volume of value added in building construction went up by 1.6 per cent. Residential building increased clearly, whereas other building construction decreased. Output in civil engineering was of the same magnitude as in the previous year.

Output increased by 3.2 per cent in private services and by 0.6 per cent in public services last year. Trade went up by over five per cent. Wholesale and retail trade grew by 3.7 per cent, but motor vehicle sales increased by as much as close on 15 per cent. Hotel and restaurant activities increased by one per cent.

Last year's growth in transport and communications amounted to 1.8 per cent. Financial intermediation and insurance activities increased by 12 per cent. The stocks of credits and deposits grew considerably. There was a 2.3 per cent growth in business activities. Educational, health and social services increased by one per cent.

Gross value added grew by 1.5 per cent at basic prices and by 2.0 per cent at market prices. The difference is explained by the fact that payments of taxes on products increased by approximately five per cent from the year before due to increased private consumption.

Households' consumption supported growth

Growth in demand hinged largely on private consumption last year. Private final consumption expenditure increased by 4.3 per cent last year. Especially purchases of motor cars, both new and used, were plentiful, but much more home appliances and electronics were also

bought than in the previous year. Altogether, purchases of durable consumer goods went up by as much as 19 per cent. Expenditure on semi-durable goods, such as clothing, also increased by 5 per cent.

Government consumption expenditure increased by 1.6 per cent and government investments by 2.7 per cent. By contrast, private investments decreased by three per cent. The rate of investments in the economy fell to 18.2 per cent. The total volume of investments in machinery and equipment declined by 10 per cent. Investments in residential buildings increased by 9 per cent, but those in other building construction decreased by the same amount. There was an especially clear drop in investments by the manufacturing industry.

The volume of exports grew by 1.1 per cent and that of imports by 2.6 per cent. Trade in goods went up by even more, but the exports and imports of services decreased. The balance in goods and services still showed a clear surplus, but it contracted by EUR 2.5 from the previous year.

No improvement in the employment situation

According to national accounts, the number of employed persons remained at the previous year's level, but that of hours worked diminished by 0.5 per cent last year. Jobs decreased most in manufacturing and agriculture, but increased most in business activities and trade.

The productivity of labour grew last year by 3.1 per cent in the private sector and by 2.5 per cent in the total economy.

According to Statistics Finland's labour force statistics, the rate of unemployment was 9.0 per cent, having been 9.1 per cent in the year before. The average number of unemployed persons was 235,000 last year. The rate of employment was 67.3 per cent, as against 67.7 per cent in the previous year.

Price level remained stable

The economy's overall price level is estimated to have fallen by 0.1 per cent last year as measured by the GDP price index. The index was lowered especially by decreases in the prices of manufactured products.

The year-on-year rise in the consumer price index was 0.9 per cent, but the price index of household consumption expenditure in national accounts only rose by 0.4 per cent. The disparity is explained by a difference in the way development in the prices of insurance services is measured in these two indices. An opposite effect is caused by the fact that in national accounts prices of housing services are measured with rent changes, whereas the consumer price index also takes into account the cost of owner-occupied dwelling.

The terms of trade weakened by 3.8 per cent, as export prices fell by three per cent, while import prices went up by just under one per cent. Export and import prices in the national accounts differ from the prices that are used in Statistics Finland's export and import price indices due to, inter alia, the annual industry weight structure that is used in the calculations.

National income did not grow in real terms

Net national income grew by 1.7 per cent in nominal terms last year, and was EUR 22,800 per capita. Finland's gross national income last year was EUR 142 billion, having grown by only 0.3 per cent in real terms due to the weakened terms of trade.

Finnish households' wages and salaries went up by 3.8 per cent, and employers' social contributions by good one per cent. Compensations of employees increased altogether by 3.3 per cent, and their share of the national income rose to 59.8 per cent. The corresponding share in the previous year was 58.8 per cent. Property and entrepreneurial income decreased by four per cent and their share of the national income was 24.9 per cent, as against 26.4 per cent in the year before.

Enterprises' investments declined

Enterprises' operating surplus, or operating profit, fell by two per cent from the year before. By contrast, their entrepreneurial income went up by just under one per cent from 2002, but remained slightly lower than in 2000 and 2001. Entrepreneurial income also takes into consideration property income and paid interest, and roughly corresponds with profit before payment of taxes and dividends.

Enterprises paid 17 per cent less direct taxes and six per cent more dividends last year than in the year before.

Enterprises' fixed investments fell by 10 per cent last year. Enterprises' net lending totalled good EUR 7 billion, which is more than ever before.

Financial position of financial institutions showed deficit

The net interest income of financial institutions (financial intermediation services indirectly measured) remained at the previous year's level. The credit and deposit stocks increased but the level of interest rates declined further. The financial position of financial institutions showed a deficit for the first time. The reasons for this were dividends and unretained earnings from direct foreign investments in Finland, which are regarded as income of the foreign owners and deducted from the sector's income.

The financial position of insurance institutions also showed a deficit. Among the reasons for this was decreased income from life assurance premiums and weakened claims ratio of non-life insurance companies.

General government surplus EUR three billion

The financial position of central government continued to show a slight surplus of EUR 250 million last year. The surplus contracted because expenditure, especially income transfers, grew more than income. State funds, which showed clear surplus, also come under central government.

State revenues from indirect taxes grew by under five per cent whereas those from direct taxes decreased by 7 per cent. Both income and corporate tax revenues declined. Income transfers to local government (incl. repayments of value added tax) went up by 9 per cent, those to social security funds by 6 per cent and those to the rest of the world by 14 per cent.

Final consumption expenditure grew by just under five per cent in nominal terms and under two per cent in real terms. Incorporation of the state's real estate property curbed the growth of final consumption expenditure as it slowed down the consumption of fixed capital. Investments declined by three per cent. Investments in the road network fell but those in the rail network went up.

The financial position of local government weakened slightly and showed a deficit of EUR 0.7 billion. Tax revenues received by municipalities fell by just short of two per cent. Revenues from local tax were brought down by a raising of the earned income allowance while those from corporate tax dropped because of general development and a lowering of the distributive share of municipalities. Final consumption expenditure grew by five per cent in nominal terms and by barely two per cent in real terms. Investments are estimated to have gone up by two per cent.

The financial surplus of both employment pension funds and other social security funds weakened somewhat from the year before. Paid compensations grew by 4.5 per cent, but the premium income of employment pension funds only went up by 2.5 per cent and that of other social security funds fell. The financial surplus of employment pension funds was EUR 3.8 billion and the deficit of other social security funds amounted to EUR 0.3 billion.

The total financial position, or net lending, of general government showed a surplus of EUR 3 billion, or 2.1 per cent of GDP. In the previous year, the surplus was 4.3 per cent of GDP. As of 2003, the EMU deficit/surplus deviates slightly from the concept of net lending of general government used in national accounts, and was 2.3 per cent.

Public expenditure grew

The proportion of public expenditure (excluding internal transfers) of GDP rose to 51.1 per cent, having been 50.1 per cent in the previous year.

The tax rate, or the proportion of taxes and statutory social security contributions of GDP, fell clearly last year to 44.9 per cent from the previous year's 45.9 per cent. This tax rate has now been calculated for the first time as accrual-based in accordance with OECD taxation statistics, which causes minor revisions to the entire time series.

Households' real income grew by five per cent

The disposable income of households increased by 5.5 per cent in nominal terms and by 5.0 per cent in real terms last year. Neither profits on sales nor incentive share options are recorded as income in national accounts, but taxes paid on such profits or options are recorded as taxes. Income from share options is estimated to have totalled clearly less than in the previous year.

Gross income grew chiefly as a result of the wage sum growth of 3.8 per cent, primarily in consequence of risen earnings level. Social security benefits received by households also went up by 4.5 per cent. Despite the growth in income, direct taxes paid decreased by 0.7 per cent, so taxation eased off. Households' entrepreneurial income grew by six per cent. A considerable proportion of this growth was imputed income from owner-occupied dwellings, which went up by over 12 per cent as housing loan interests rates continued to fall. Entrepreneurial income from agriculture decreased by five per cent.

Final consumption expenditure of households grew by 4.9 per cent in nominal terms, i.e. slightly less than disposable income. The savings rate, that is, the proportion of savings relative to disposable income, became positive and was 0.4 per cent, having been -0.2 per cent in the previous year. Households' fixed investments increased by over 13 per cent as a result of increased single-family

house construction. The financial position of households was more or less unchanged from the year before, showing a deficit of EUR 1.8 billion.

Households' indebtedness increased by as much as five percentage points to 74.6 per cent. The indebtedness rate expresses the ratio between the end-of-year credit stock relative to annual disposable income.

Methodological considerations

In the deflation of goods export an upward deviation from the export price index was made in respect of industry 322 (manufacture of television and radio transmitters and apparatus for line telephony and line telegraphy), because the export price index covers this industry deficiently. For other industries, goods exports were deflated using Statistics Finland's export price index.

Next revision in January 2005

National accounts data for 2002 and 2003 will next be revised at the end of January 2005. The data for 2002 will then become final. They were not revised during this calculation round but were previously last revised in January 2004.

1

■ Huoltotase - National balance of supply and demand

	<i>Milj. euroa - EUR mil.</i>				<i>Muutos, % - Change, %</i>					
	Käypiin hintoihin At current prices		Vuoden 2000 hintoihin At 2000 prices		Arvo Value		Hinta Price		Volyymi Volume	
	2002*	2003*	2002*	2003*	2002*	2003*	2002*	2003*	2002*	2003*
Bruttokansantuote markkinahintaan Gross domestic product, at market prices	139 803	142 518	134 522	137 243	3,2	1,9	0,9	-0,1	2,3	2,0
Tavaroiden ja palveluiden tuonti Imports of goods and services	42 365	43 763	44 846	46 019	-1,0	3,3	-2,8	0,7	1,9	2,6
Kokonaistarjonta - Total supply	182 168	186 281	179 368	183 262	2,2	2,3	0,0	0,1	2,2	2,2
Tavaroiden ja palveluiden vienti Exports of goods and services	54 118	53 056	58 321	58 975	0,1	-2,0	-4,8	-3,0	5,1	1,1
Kulutusmenot Final consumption expenditure	101 442	106 362	95 214	98 523	5,3	4,9	3,0	1,3	2,2	3,5
Yksityiset kulutusmenot Private consumption expenditure	71 140	74 552	66 655	69 501	4,7	4,8	3,1	0,5	1,5	4,3
Julkiset kulutusmenot Government consumption	30 302	31 810	28 559	29 022	6,7	5,0	2,8	3,3	3,8	1,6
Kiinteän pääoman bruttomuodostus Gross fixed capital formation	26 572	25 898	25 936	25 387	-4,2	-2,5	-1,1	-0,4	-3,1	-2,1
Yksityinen kiinteän pääoman bruttomu Private gross fixed capital formation	22 548	21 797	22 044	21 390	-5,9	-3,3	-1,3	-0,4	-4,6	-3,0
Julkinen kiinteän pääoman bruttomuoc Government gross fixed capital	4 024	4 101	3 892	3 997	6,8	1,9	0,2	-0,8	6,6	2,7
Varastojen muutos Changes in inventories	406	411	515	300
Kysyntäerät yhteensä - Total demand	182 538	185 727	179 986	183 185	2,4	1,7	-0,1	0,0	2,5	1,8
siitä kotimainen kysyntä of which domestic demand	128 420	132 671	121 665	124 210	3,4	3,3	2,1	1,2	1,3	2,1
Tilastollinen ero Statistical discrepancy	-370	554	-618	77

2. Kansantulo - National income

	Milj. euroa EUR mil.		Osuus, % Proportion, %		Muutos, % Change, %	
	2002*	2003*	2002*	2003*	2002*	2003*
Palkat ja palkkiot ¹⁾ - Wages and salaries ¹⁾	54 777	56 863	46,8	47,8	3,2	3,8
Työnantajan sosiaaliturvamaksut - Employers' social contributions	14 053	14 208	12,0	11,9	1,5	1,1
Omaisuus- ja yrittäjätulot, netto - Property and entrepreneurial income	30 874	29 649	26,4	24,9	6,0	-4,0
Yritykset - Non-financial corporations	12 750	12 363	10,9	10,4	-12,0	-3,0
Asuntoyhteisöt - Housing corporations	-231	-140	-0,2	-0,1
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset - Financial and insurance corp	1 415	-68	1,2	-0,1
Julkisyhteisöt - General government	1 626	1 631	1,4	1,4	34,4	0,3
Kotitaloudet - Households	14 823	15 266	12,7	12,8	6,2	3,0
siitä yrittäjätulo maataloudesta of which entrepreneurial income from agriculture	1 214	1 157			4,7	-4,7
yrittäjätulo metsätaloudesta entrepreneurial income from forestry	942	944			5,5	0,2
laskennallinen asuntotulo imputed rent of owner-occupiers	3 270	3 679			26,0	12,5
muu yrittäjätulo other entrepreneurial income	3 271	3 429			15,9	4,8
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt Non-profit institutions serving households	491	597	0,4	0,5	-32,9	21,6
Julkisyhteisöjen saamat tuotannon ja tuonnin verot miinus maksamat Taxes on production and imports received by general government less subsidies paid by general government	17 294	18 216	14,8	15,3	6,7	5,3
Kansantulo - National income	116 998	118 936	100,0	100,0	4,2	1,7
Kiinteän pääoman kuluminen - Consumption of fixed capital	22 585	23 037			1,1	2,0
Bruttokansantulo - Gross national income	139 583	141 973			3,7	1,7
Tulot työsuhdeoptioista - Income from employee stock options	492	147			-6,8	-70,1
Kansantulo henkeä kohti, euroa - National income per capita, EUR	22 495	22 815			4,0	1,4
Keskiväkiluku, 1 000 henkeä - Mean population, 1 000 persons	5 201	5 213			0,3	0,2

¹⁾ Sisältää palkat ja palkkiot ulkomailta, netto - Including wages and salaries receivable from the rest of the world, net.
Ei sisällä tuloja työsuhdeoptioista - Excluding income from employee stock options.

3

Käytettävissä oleva tulo ja säästö sektoreittain - Disposable income and saving by sector

	Milj. euroa EUR mil.		Osuus, % Proportion, %		Muutos, % Change, %	
	2002*	2003*	2002*	2003*	2002*	2003*
Käytettävissä oleva tulo - Disposable income	115 806	117 558	100	100	4,1	1,5
Yritykset - Non-financial corporations	7 194	7 790	6,2	6,6	-22,0	8,3
Asuntoyhteisöt - Housing corporations	-254	-162	-0,2	-0,1
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset Financial and insurance corporations	1 093	-320	0,9	-0,3
Julkisyhteisöt - General government	36 781	35 408	31,8	30,1	2,3	-3,7
Valtionhallinto - Central government	11 995	10 765	10,4	9,2	0,5	-10,3
Paikallishallinto - Local government	19 033	19 485	16,4	16,6	7,9	2,4
Työeläkelaitokset - Employment pension schemes	4 560	4 211	3,9	3,6	-8,7	-7,7
Muut sosiaaliturvarahastot - Other social security funds	1 193	947	1,0	0,8	-13,9	-20,6
Kotitaloudet - Households	67 618	71 306	58,4	60,7	5,5	5,5
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt Non-profit institutions serving households	3 374	3 536	2,9	3,0	-3,8	4,8
<i>Milj. euroa - EUR mil. Muutos, milj. euroa - Change, EUR mil.</i>						
Säästö - Saving	14 364	11 196	-520	-3 168		
Yritykset - Non-financial corporations	7 194	7 790	-2 033	596		
Asuntoyhteisöt - Housing corporations	-254	-162	105	92		
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset Financial and insurance corporations	706	-797	2 102	-1 503		
Julkisyhteisöt - General government	6 479	3 598	-1 085	-2 881		
Valtionhallinto - Central government	2 672	1 001	-590	-1 671		
Paikallishallinto - Local government	259	-233	312	-492		
Työeläkelaitokset - Employment pension schemes	4 236	3 876	-460	-360		
Muut sosiaaliturvarahastot - Other social security funds	-688	-1 046	-347	-358		
Kotitaloudet - Households	-150	308	624	458		
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt Non-profit institutions serving households	389	459	-233	70		
Säästämisen osuus sektorin käytettävissä olevasta tulosta (säästämisaste), % Proportion of saving in a sector's disposable income (savings ratio), %						
Julkisyhteisöt - General government	17,6	10,2				
Kotitaloudet - Households	-0,2	0,4				
Kotimaiset sektorit yhteensä - Domestic sectors, total	12,4	9,5				

4

Arvonlisäys perushintaan toimialoittain - Value added at basic prices by industry

	Milj. euroa EUR mil.		Osuus, % Proportion, %		Volyymin muutos,% Change in volume,%	
	2002*	2003*	2002*	2003*	2002*	2003*
Maatalous - Agriculture	1 740	1 615	1,4	1,3	4,7	-0,9
Metsätalous - Forestry	2 499	2 501	2,1	2,0	2,0	1,7
Metsästys, riistanhoito ja kalatalous Hunting, trapping and game propagation and fishing	162	160	0,1	0,1	18,4	-0,6
Mineraalien kaivu - Mining and quarrying	339	373	0,3	0,3	10,6	-1,7
Tehdasteollisuus - Manufacturing industry	29 135	28 465	24,0	23,1	2,1	0,3
Puu- ja paperiteollisuus - Wood and paper industry	7 293	6 599	6,0	5,4	2,5	1,6
Metalliteollisuus - Metal industry	14 576	14 564	12,0	11,8	3,3	-0,2
Muu teollisuus - Other industry	7 266	7 302	6,0	5,9	-1,1	0,0
Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto - Electricity, gas and water supply	2 475	2 850	2,0	2,3	1,4	10,4
Rakentaminen - Construction	6 700	6 698	5,5	5,4	2,5	1,3
Talorakentaminen - Building of complete constructions or parts of	5 262	5 220	4,3	4,2	3,0	1,6
Maa- ja vesirakentaminen - Civil engineering	1 438	1 478	1,2	1,2	0,7	-0,1
Kauppa - Trade	12 575	13 073	10,3	10,6	2,4	5,2
Majoitus- ja ravitsemistoiminta - Hotels and restaurants	1 800	1 910	1,5	1,5	-2,2	1,1
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne - Transport, storage and communication	13 308	13 557	10,9	11,0	2,8	1,8
Rahoitus- ja vakuutus toiminta - Financial intermediation and insurance	4 628	3 942	3,8	3,2	-1,2	11,8
Asuntojen omistus ja vuokraus - Letting and operation of dwellings	10 944	11 499	9,0	9,3	2,2	1,6
Muu kiinteistötoiminta - Other real estate activities	2 603	2 788	2,1	2,3	6,3	2,9
Liike-elämän palvelut - Business activities	8 515	8 740	7,0	7,1	3,8	2,3
Hallinto, pakoll. sos.vakuutus - Administration, compulsory social security	6 125	6 322	5,0	5,1	0,9	0,2
Koulutus - Education	6 083	6 375	5,0	5,2	2,2	1,3
Terveystieteiden ja sosiaalipalvelut - Health and social work	10 137	10 573	8,3	8,6	2,7	0,7
Muut palvelut - Other services	4 533	4 646	3,7	3,8	0,3	-0,6
Välilliset rahoituspalvelut - Financial intermediation services indirectly measured	-2 757	-2 787	-2,3	-2,3
Bruttokansantuote perushintaan - Gross domestic product at basic prices	121 544	123 300	100,0	100,0	2,2	1,5
Alkutuotanto - Primary production	4 401	4 276			3,6	0,6
Jalostus - Secondary production	38 649	38 386			2,2	1,0
Julkisyhteisöjen palvelut - General government services	22 258	23 113			2,4	0,6
Yksityiset palvelut - Private services	58 993	60 312			2,1	3,2
Tuoteverot miinus tuotetukipalkkiot - Taxes on products less subsidies on products	18 259	19 218			2,8	5,5
Bruttokansantuote markkinahintaan - Gross domestic product at market prices	139 803	142 518			2,3	2,0

5

Kiinteän pääoman bruttomuodostus toimialoittain - Gross fixed capital formation by industry

	Milj. euroa EUR mil.		Osuus, % Proportion, %		Volyymin muutos,% Change in volume,%	
	2002*	2003*	2002*	2003*	2002*	2003*
Maatalous - Agriculture	985	959	3,7	3,7	1,6	-3,5
Metsätalous - Forestry	347	347	1,3	1,3	-9,4	-2,7
Metsästys, riistanhoito ja kalatalous Hunting, trapping and game propagation and fishing	4	4	0,0	0,0	33,3	0,0
Mineraalien kaivu - Mining and quarrying	124	164	0,5	0,6	-14,3	28,3
Tehdasteollisuus - Manufacturing industry	3 997	3 313	15,0	12,8	-13,2	-16,0
Puu- ja paperiteollisuus - Wood and paper industry	939	1 083	3,5	4,2	-47,1	15,7
Metalliteollisuus - Metal industry	1 819	1 261	6,8	4,9	9,4	-29,1
Muu teollisuus - Other industry	1 239	969	4,7	3,7	7,2	-21,0
Sähkö-, kaas- ja vesihuolto - Electricity, gas and water supply	923	939	3,5	3,6	-3,6	1,1
Rakentaminen - Construction	475	489	1,8	1,9	1,7	2,8
Talorakentaminen - Building of complete constructions or parts of Maa- ja vesirakentaminen - Civil engineering	268 207	277 212	1,0 0,8	1,1 0,8	1,1 2,5	3,4 2,0
Kauppa - Trade	1 253	1 224	4,7	4,7	1,8	-0,7
Majoitus- ja ravitsemistoiminta - Hotels and restaurants	150	144	0,6	0,6	25,0	-2,8
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne - Transport, storage and communication	3 159	3 097	11,9	12,0	-7,7	-2,5
Rahoitus- ja vakuutus toiminta - Financial intermediation and insurance	716	614	2,7	2,4	45,9	-9,0
Asuntojen omistus ja vuokraus - Letting and operation of dwellings	6 592	7 244	24,8	28,0	2,0	8,7
Muu kiinteistötoiminta - Other real estate activities	2 918	2 446	11,0	9,4	-19,7	-15,2
Liike-elämän palvelut - Business activities	975	941	3,7	3,6	10,4	0,9
Hallinto, pakoll. sos.vakuutus - Administration, compulsory social security	986	1 026	3,7	4,0	-5,5	7,0
Koulutus - Education	906	899	3,4	3,5	12,3	1,1
Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut - Health and social work	904	907	3,4	3,5	11,2	2,5
Muut palvelut - Other services	1 139	1 121	4,3	4,3	14,5	-2,5
Toimialoittain jakamaton - Undivided between industries	19	20	0,1	0,1	0,0	-5,3
Kiinteän pääoman bruttomuodostus - Gross fixed capital formation	26 572	25 898	100,0	100,0	-3,1	-2,1
Talorakennukset - Buildings	12 914	12 967	48,6	50,1	-1,6	0,3
Asuinrakennukset - Dwellings	6 525	7 195	24,6	27,8	2,1	9,0
Muut talorakennukset - Non-residential buildings	6 389	5 772	24,0	22,3	-5,2	-8,8
Maa- ja vesirakennukset - Civil engineering	2 514	2 640	9,5	10,2	-6,2	2,2
Koneet, laitteet ja kuljetusvälineet - Machinery and equipment	8 007	7 125	30,1	27,5	-9,1	-10,4
Muu kiinteän pääoman bruttomuodostus ¹⁾ Other gross fixed capital formation	3 137	3 166	11,8	12,2	11,9	5,9

¹⁾ Jalostus- ja lypsykarja, mineraalien etsintä, tietokoneohjelmistot, maan ym. perusparannukset ja omistusoikeuden siirtokustannukset

²⁾ Livestock for breeding and dairy, mineral exploration, computer software and major improvements and transfer cost of ownership on

6 ■ Yksilölliset kulutusmenot - Individual consumption expenditure

	Milj. euroa EUR mil.		Volyymin muutos,% Change in volume,%	
	2002*	2003*	2002*	2003*
Kotitalouksien kulutusmenot Suomessa - Consumption expenditure of households	68 433	71 736	1,6	4,4
Kestokulutustavarat - Durable goods	6 632	7 553	5,5	19,1
Puolikestävät kulutustavarat - Semi-durable goods	6 042	6 343	4,0	5,0
Lyhytikäiset tavarat - Non-durable goods	20 015	20 939	1,9	2,8
Palvelut - Services	35 744	36 901	0,2	2,3
Turismimenot, netto - Expenditure on tourism, net	-278	-261
Suomalaisten kotitalouksien kulutusmenot ulkomailla Consumption expenditure of resident households in the rest of the world	1 386	1 395	-2,4	-1,8
Ulkomaalaisten kulutusmenot Suomessa Consumption expenditure of non-resident households in Finland	1 664	1 656	0,8	-1,3
Suomalaisten kotitalouksien kulutusmenot - Consumption expenditure of resident	68 155	71 475	1,5	4,5
Voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen kulutusmenot Consumption expenditure of non-profit institutions	2 985	3 077	1,8	-0,1
Yksityiset kulutusmenot - Private consumption expenditure	71 140	74 552	1,5	4,3
Julkisyhteisöjen yksilölliset kulutusmenot - Individual consumption expenditure of general	19 621	20 608	3,5	1,4
Yksilölliset kulutusmenot - Individual consumption expenditure	90 761	95 160	2,0	3,7

7 ■ Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo - Households' disposable income

	Milj. euroa EUR mil.		Muutos, % Change, %	
	2002*	2003*	2002*	2003*
Käytettävissä oleva tulo, milj. euroa - Disposable income, EUR mil.	67 618	71 306	5,5	5,5
Käytettävissä oleva tulo henkeä kohti, euroa - Disposable income per capita, EUR	13 001	13 678	5,2	5,2
Käytettävissä oleva tulo kotitaloutta kohti, euroa - Disposable income per household, EU1	28 198	29 588	4,8	4,9
Käytettävissä oleva tulo, volyyymi-indeksi - Disposable income, volume index	104,6	109,8	2,2	5,0
Käytettävissä oleva tulo henkeä kohti, volyyymi-indeksi - Disposable income per capita, vc	104,1	109,1	1,9	4,8
Käytettävissä oleva tulo kotitaloutta kohti, volyyymi-indeksi - Disposable income per house	103,5	108,1	1,5	4,5
Keskiväkiluku, 1 000 henkeä - Mean population, 1 000 persons	5 201	5 213	0,3	0,2
Kotitalouksien lukumäärä, 1 000 kotitaloutta - Number of households, 1 000 households	2 398	2 410	0,7	0,5

8

Vaihtotase ja nettoluotonanto ulkomaille - Current external balance and net lending to the

	Milj. euroa EUR mil.		Muutos, % Change, %		Muutos, milj. e Change, EUR	
	2002*	2003*	2002*	2003*	2002*	2003*
Tavaroiden vienti - Exports of goods FOB	47 447	46 586	-1,2	-1,8	-556	-861
Tavaroiden tuonti - Imports of goods FOB	33 951	35 191	0,3	3,7	90	1 240
Kauppatase - Trade balance	13 496	11 395	-4,6	-15,6	-646	-2 101
Palvelujen vienti - Exports of services FOB	6 671	6 470	10,0	-3,0	605	-201
Palvelujen tuonti - Imports of services FOB	8 414	8 572	-5,7	1,9	-508	158
Palvelutase - Services account	-1 743	-2 102	1 113	-359
siitä matkustustase ¹⁾ of which traveling account ¹⁾	-455	-494			6	-39
Tavara - ja palvelutase - External balance of goods and ser	11 753	9 293			467	-2 460
Ensitulo ulkomailta, netto ²⁾						
Balance of primary incomes from the rest of the world, net ²⁾	-220	-545			633	-325
Tulonsiirrot ulkomailta, netto - Transfers from the rest of the wor	-1 192	-1 378			-119	-186
Vaihtotase - Current external balance	10 341	7 370			981	-2 971
Pääomansiirrot, netto - Capital transfers, net	94	92			7	-2
Nettoluotonanto - Net lending	10 435	7 462			988	-2 973

¹⁾ Turismi ja liikematkat ilman kuljetuspalveluita. - Tourism and business trips excluding transport services.

²⁾ Tuotannon tekijätulot ulkomailta, netto: palkansaajakorvaukset, tuotannon ja tuonnin verot netto, omaisuus- ja yrittäjätulot.

²⁾ Factor incomes from the rest of the world, net: compensation of employees, taxes on production and imports net, property and en

9

Verot ja sosiaaliturvamaksut¹⁾ - Taxes and social contributions¹⁾

	Milj. euroa EUR mil.		Muutos, % Change, %		Osuus, % Proportion, %	
	2002*	2003*	2002*	2003*	2002*	2003*
Tuotannon ja tuonnin verot - Taxes on production and imports	19 639	20 581	4,9	4,8	29,8	31,2
Tulo-, varallisuus- ym. välittömät verot - Current taxes on incom	27 054	25 885	2,3	-4,3	41,0	39,3
Pääomaverot - Capital taxes	452	411	17,4	-9,1	0,7	0,6
Verot yhteensä - Total taxes	47 145	46 877	3,5	-0,6	71,5	71,1
Sosiaaliturvamaksut - Social contributions	18 807	19 051	1,0	1,3	28,5	28,9
- Työnantajan sosiaaliturvamaksut - Employers' social contribu	14 032	14 186	1,4	1,1	21,3	21,5
- Vakuutetun sosiaaliturvamaksut - Insured persons' social con	4 775	4 865	-0,3	1,9	7,2	7,4
Verot ja sosiaaliturvamaksut - Taxes and social contributio	65 952	65 928	2,8	0,0	100,0	100,0

¹⁾ Kansantalouden tilinpidon kirjauserusteiden mukaan, jotka eroavat OECD:n veroastelaskelmasta.

¹⁾ According to the registration criteria of national accounts which differ from the OECD tax rate calculation.

10 ■ Nettoluotonanto - Net lending

	Milj. euroa EUR mil.		Muutos, milj. euroa Change, EUR mil.	
	2002*	2003*	2002*	2003*
Koko kansantalous - Total economy	10 435	7 462	988	-2 973
Yritykset - Non-financial corporations	5 040	7 252	-618	2 212
Asuntoyhteisöt - Housing corporations	-244	-95	239	149
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset - Financial and insurance corporations	598	-802	1 915	-1 400
Julkisyhteisöt - General government	5 947	3 008	-1 100	-2 939
Valtionhallinto - Central government	2 023	250	-651	-1 773
Paikallishallinto - Local government	-268	-711	228	-443
Työeläkelaitokset - Employment pension schemes	4 205	3 789	-472	-416
Muut sosiaaliturvarahastot - Other social security funds	-13	-320	-205	-307
Kotitaloudet - Households	-1 626	-1 821	441	-195
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt - Non-profit institutions sen.	350	474	-259	124
Sektoreittain jakamaton - Undivided between sectors	370	-554	370	-924
Ulkomaat - Rest of the world	-10 435	-7 462	-988	2 973

SVT Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Kansantalous 2004:5
Nationalräkenskaper
National Accounts

Lisätietoja – Förfrågningar – Inquiries

Aili Simpanen (09) 1734 3338
Raimo Nurminen (09) 1734 3367
Olli Savela (09) 1734 3316
Sähköposti: skt.95@tilastokeskus.fi

Vastaava tilastojohtaja – Ansvarig statistikdirektör –
Director in charge

Ari Tyrkkö

Julkaisu sisältää kansantalouden tilinpidon luvut vuosilta 2002 ja 2003.
Publikationen innehåller nationalräkenskaperna 2002 och 2003.
Publication provides national accounts data for 2002 and 2003.

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute